

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

HERTHA

TIDSKRIFT FÖR DEN SVENSKA
KVINNORÖRELSEN
UTGIVEN AV FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET
❧ REDAKTÖR: ELLEN KLEMAN ❧

ÅRGÅNG 9
MARS
1922

Eleganta och välgjorda
PROMENAD-

Kappor och Dräkter

samt KLÄNNINGAR för DAMER

PRIMA KVALITÉER

BILLIGA BESTÄMDA PRISER

PAUL U. BERGSTRÖMS A 74 Drottninggatan 74
B DAMKONFEKTION 1 tr.

Vill Ni ha en
förstklassig frisyrr
och
huvudmasage
med ultravioletta strålar och vibra-
tioner till

NEDSATT PRIS

bör Ni vända Eder till
Damfriseringen, Karlavägen 36.

Fru Agda Lundewall.

Allm. 168 24.

Riks 790 76.

ST. TEL. 88 18 **F. V. O.** RIKS TEL. 104 18

Slöjdavdelnings
ständiga försäljning
Norrländsgatan 18

Särskilt framhålles:

Underkläder, alla slag. — Barnkläder.
Sjuksköterskeutrustningar.

Köpare erhålla goda villkor.

Arbeterskorna ordentlig betaling.

ADVOKATFIRMAN

ANDÉN & STAËL VON HOLSTEIN

Innehavare: Jur. Kand. EVA ANDÉN

Ledamot av Sv. Adv. Samf.

Rikstel.
75 76

Jur. Kand. MATHILDA STAËL VON HOLSTEIN

LILLA VATTUGATAN 14, 1 tr., vid Brunkebergstorg

Allm. Tel.
183 36

Testamenten, boutredningar, äktenskapsförord, familjerättssaker, hyres-
ärenden, fastighetsförvaltning, juridiska uppdrag av alla slag.

Även skriftliga förfrågningar besvaras.

A.-B. John V. Löfgren & C:o

Kungl. Hovleverantör

Riks 429 Fredsgatan 3 Stockholm A. T. 50 48

Sveriges äldsta, största och
bäst renommerade specialaffär i

Siden- och Ylle-
klänningstyger

Prover till landsorten sändas gratis
och franco

Telefon
539
Malmö

Perslow's

Siden & Manu- fakturaffär

Alltid nyheter i största urval

HERTHA

ÅRGÅNG IX

MARS 1922

HÄFTE 3

Kvinnorna och fattigvårdsarbetet.

Då i 1918 års fattigvårdslag intogs den bestämmelsen att i varje fattigvårdsstyrelse skall finnas "minst en kvinnlig ledamot och en suppleant", innebär detta en uppskattning av den kvinnliga läggningen för vårdande och hägnande verksamhet samt ett förtroende för kvinnligt omdöme och arbete då det gäller uppfyllandet av samhällets skyldigheter mot sina hjälpbehövande. Ja, bestämmelsen är uttryck för lagstiftarnas mening att kvinnorna behövas inom fattigvårdsarbetet.

Att familjernas åldringar, sjuka och barn så gott som undantagslöst tagits om hand och vårdats av de kvinnliga släktingarna och mera sällan av de manliga, har varit självfallet, men samtidigt ha samhällets hjälp- och vårdbehövande medlemmar nästan uteslutande omhänderhaftas av männen. Visserligen ha anstaltsföreståndarinnor, diakonissor och sjuksköterskor använts av fattigvårdsstyrelserna, men såsom ordnande och bestämmande styrelsemedlemmar ha endast ett fåtal kvinnor invalts. Att

söka förklara anledningen härtill skall jag inte inlåta mig på, men ett faktum är att männens motvilja ifråga om kvinnliga kamrater inom fattigvården har mötts av kvinnornas likgiltighet och oföretagsamhet och på så sätt har allt blivit vid det gamla och de tusenden av fattiga, sjuka och barn, vilka äro beroende av kommunens hjälp, ha alltjämt måst sakna den kvinnliga andelen i hjälpen. Och lika ofullständigt som ett familjehem är där antingen faderns eller moderns intresse och arbete fattas, lika ofullständigt är det stora hemmet, samhället, då den ena hälften av samhällsmedlemmarna ej deltaga i de gemensamma angelägenheterna. Vad särskilt fattigvården beträffar, kan det gott sägas att den ej blir vad den bör vara förrän allas goda vilja — kvinnors såväl som mäns — där samverka. Det har sagts att "för en rätt fattigvård behövs en mans omdöme och en kvinnas hjärta."

Den nya fattigvårdslagens bestämmelse om kvinnliga medlemmar och suppleanter i fattigvårdsstyrelserna

torde i allmänhet efterlevas, ehuru det förmodligen i åtskilliga kommuner varit svårt att övervinna den gamla fördomen mot kvinnornas deltagande i det kommunala arbetet. Intet kommunalt område har dock så stor likhet med ett hem som fattigvården, som består av hushållnings- och vårdarbete. I de flesta landskommuner, men även i vissa städer, har man fattat lagen så, att då en kvinnlig ledamot och en dito suppleant invalts, är allan rättfärdighet uppfylld, och i andra kommuner så, att det skall vara endast en kvinnlig ledamot och endast en kvinnlig suppleant, varken mer eller mindre. I alla dessa fall förbiser man eller har ej reda på att lagen stadgar "minst en." Kanske hade det varit ett alltför långt steg från det gamla och för övrigt alltför svårt att genomföra ifall lagen föreskrivit att en fattigvårdsstyrelse skall bestå av ett lika antal män och kvinnor, men borde inte den sammansättningen vara den normala?

Under de närmaste åren, då den nya fattigvårdslagens bestämmelser angående organisation samt uppdelning av de olika kategorierna hjälpbehövande på olika slag av anstalter skola genomföras, är behovet av intresserade och dugliga kvinnor i fattigvårdsarbetet större än någonsin. De allra flesta kommuner ha att bygga eller inreda ålderdomshem, på många håll skola även barnhem och andra anstalter ordnas och vid skapandet av alla dessa hem behöva kvinnliga insikter och erfarenhet göra sig gällande. För

att fylla sitt ändamål att vara ett hem för dem som bebo dessa kommunala anstalter, få de ej verka anstalt eller kasärn och den rätta hemprägel kan knappast åstadkommas utan att kvinnor äro med och ordna. Likaså ifråga om anstalternas skötsel och hushållning, personalens förhållanden m. m. Sedan det nu i allmänhet skall finnas åtminstone någon kvinna i varje fattigvårdsstyrelse, bör det vara kvinnornas hjärtesak och hederssak att ej undandraga fattigvården sitt intresse och sina krafter. Bättre än där kunna de ej användas. Och där har väntats allt för länge på kvinnornas varma hjärtan och hjälpande händer.

Mycken bedrövelse, bekymmer och lidande möter bland de fattigas stora skara, men detta får ej avskräcka oss utan tvärtom göra våra hjärtan varmare och våra händer verksamare. Och vi behöva vara många i arbetet, så att vården och hjälpen kan bli så personlig som den bör vara för att kunna bringa ljusning. Varje hjälpbehövande har sin börda och sin historia och bör tas på sitt särskilda sätt. Inte två fall äro lika. Fattigvården är ett rikt och omväxlande arbetsfält, där arbetet och hjälpen måste bli lika omväxlande och levande som föremålen för denna hjälp. Tid och tålmod behövs, men arbetet är också det intressantaste och lärorikaste, uppgiften att stödja och hjälpa dem som ej ha någon annan jordisk hjälpare den tacksammaste som kan tänkas, och för ingen verksamhet utanför det

egna hemmet är kvinnan så värdefull som för fattigvårdsarbetet.

Det har varit en rätt allmän föreställning bland männen att fattigvårdskostnaderna skulle bli större än eljest om kvinnor vore med och bestämde. En sådan farhåga för att kvinnornas känslotänkande skulle ställa sig dyrbart för kommunerna bör ej förvåna. Det var endast det vanliga känslöbedömandet av kvinnan i detta fall som i de flesta andra då det varit fråga om något för kvinnorna nytt. Enligt de erfarenheter man nu har av kvinnorna i fattigvården, har det visat sig att förstånd, omtanke och beräkning fått göra sig gällande tillika med det goda hjärtat.

Nu beror det till stor del på kvinnorna själva om de skola bli lika oumbärliga inom fattigvården som inom sjukvården. Av vikt är att få bort den föreställningen, att det är tillräckligt med en kvinnlig ledamot och en kvinnlig suppleant i fattigvårdsstyrelsen samt att få flera och lämpliga kvinnor invalda, så att de kvinnliga synpunkterna kunna göra sig bättre gällande än de hittills kunnat. Och de till inval föreslagna kvinnorna måste övervinna möjligen förefintlig ängslan för den nya uppgiften. Alla som i någon mån kunna hjälpa äro skyldiga att göra något för dem som ej kunna reda sig utan hjälp. Ju flera som försumma denna sin skyldighet, desto tyngre faller den på andra, men ju flera som fullgöra den, desto lättare blir arbetet och desto bättre hjälpen.

Det får inte tänkas att kvinnorna skulle vilja undandraga sig en uppgift, vartill de genom lagen och av medmänniskors lidande kallas. Jag vill tro att den samtida kvinna har rätt, som tolkade kvinnornas kamp för likstälighet så: "Vad vi kvinnor kämpa för, det är rätt att värna det, som behöver värnas, rätt att vara med där, varest det är tungt och svårt."

EMMA AULIN.

Lösdrivarlagens behandling i fattigvårdslagstiftningskommittén.

Då det hade kommit till Fredrika-Bremer-Förbundets kännedom att fattigvårdslagstiftningskommittén, som för närvarande icke har någon kvinnlig ledamot, är sysselsatt med utarbetande av förslag till ny lösdrivarelag och i samband därmed även behandlar frågor rörande tvångsarbetsanstalterna, har förbundet, som har en livlig känsla av i vilken grad denna lagstiftningsfråga berör kvinnorna, i skrivelse till Kungl. Maj:t framhållit önskvärdheten av att plats i kommittén bereddes även en kvinnlig ledamot. "Med hänsyn till de uppgifter, som nu föreligga kommittén, torde därvid närmast böra ifrågasättas en person, vilken med övriga kvalifikationer förenar erfarenhet från räddningsarbetet bland kvinnor, som komma inom lösdrivarlagens tillämplighetsområde", heter det i skrivelsen.

Sedan denna skrivelse avlåtits, har Kungl. Maj:t till ledamot av fattigvårdslagstiftningskommittén utnämnt brigadör Alma Petri. Hennes verksamhet är tillräckligt känd för att här skall behöva göras några närmare påpekanden av att hon just har de kvalifikationer som F.-B.-F. framhållit såsom nödiga för uppdraget.

Dansk Kvindesamfunds 50-årsjubileum.

Det kom inbjudning till svenska kvinnoföreningar att låta sig representeras vid Dansk Kvindesamfunds 50-årsjubileum den 24 februari i år.

Man visste det ju förut, att Dansk Kvindesamfund var den första nordiska kvinnoföreningen som tog upp ett organiserat kvinnosaksarbete, men detta faktum, att nu stod 50-årsjubileet för dörren, gjorde på ett alldeles särskilt sätt pionjärgärningen och de långa årens uthålliga och trägna arbete till konkret verklighet.

Fredrika-Bremer-Förbundet, den vid pass ett 10-tal år yngre svenska systerföreningen, sände som sin representant vid jubileumsfesten sin byråföreståndarinna fröken Axianne Thorstenson, Svenska Kvinnornas Nationalförbund blev företrätt genom sin protokollförande sekreterare fröken Ellen Kleman och det nybildade Svenska Kvinnors Medborgarförbund genom fröken Valborg Bergström.

Med glädje hade man inom de befryndade svenska föreningarna gripit tillfället att på denna danskornas högtidsdag få bringa dem personligen tack och hälsning för deras långa och storartade arbete för kvinnornas sak, men eftersom dagen drog närmare blev frågan den: ska det bli en möjlighet att resa? I Sundet skruvade sig packisen allt hårdare kring de in-

frusna fartygen, och svårigheterna att hålla trafikrännan öppen mellan Sverige och Danmark voro oerhörda.

Men morgonen den 23:dje stod man i alla fall på ångfärjans däck i Malmö hamn för att fresta överfarten. Solen bröt fram genom rosigt dis när den tunga båten i den tidiga morgonen med sin last av järnvägsvagnar backade ut i isen. Det krasade och brakade runt omkring den, och själv stönade och skälvde den under jätteansträngningen. Framåt, back igen, tre gånger back, men då var det gjort, och vi voro ute i den öppna rännan och ångade i väg i öppet vatten med endast då och då en skör ishinna som brast som tunt glas för ståven. Men norröver, så långt man kunde se, låg packisen, skrovlig och vit, och som svarta döda ting tecknade sig på olika avstånd från varandra de infrusna fartygens skrov, utan rök ur svarta skorstenar, orörliga, som livlösa i den oväntat påkomna vintersömnen.

De tre dagarna i Köpenhamn voro levande erfarenheter allt igenom. Det var första dagens "Formandsmöde", till vilket man älskvärt inbjudit även utlänningarna. Dansk Kvindesamfunds lokalkretsar hade upp till ett 80-tal genom sina ordförande låtit sig representeras vid detta möte, dagen före jubileumsdagen, och det var med en livaktighet och ett intresse, som faktiskt inte har sin motsvarighet

hos oss, som man där debatterade de frågor, som stodo på programmet: lika-löneprincipens verkliga tillämpning — lagligen är den ju av danska staten accepterad — barnavård, äktenskapslagstiftningen m. fl. aktuella, för kvinnorna speciellt betydelsefulla problem.

Dagen därpå, den 24:de, var den stora dagen.

Det var en talrik, festklädd skara, som den dagen kl. 7 på kvällen strömmade till Nimbs festlokaler. Uppför de breda, mattbelagda trapporna gick en ström av människor, och inne i den stora, ljustrålade salen fylldes bänkrad efter bänkrad i halvkrets nedanför estraden med dess talarstol och dekoration av palmer med en förvåntansfull publik. Men främst sutto hedersgästerna: fru Mathilde Bajer, en av Dansk Kvindesamfunds "mödrar" och den enda nu levande som för 50 år sedan var med om dess stiftande; den över 85-åriga fru Jutta Bojsen-Möller, D. K:s hedersordförande, veteranen i kvinnoaksarbetet; statsminister Neergaard; försvarsminister Klaus Berntsen, som var den som 1905 i Zahleska regeringen framlade förslaget om att kvinnorörelsen skulle medtagas i grundlagsändringen; dåvarande statsministern Zahle; professor Viggo Bentzon, medlem av den skandinaviska familjerättskommissionen; den 86-årige bibliotekarien Elberling, som alltifrån begynnelsen hyllat sig till Dansk Kvindesamfunds idéer; representanterna från de nordiska kvinnoaksför-

eningarna, Nylændes redaktör fröken Fredrikke Mörck och fabriksinspektören fru Betzy Kjeldsberg för Norge, friherrinnan Anna af Schultén och fru Eva Moltesen för Finland, samt vi, de redan nämnda svenskorna.

Så intonerades Banersången, med ord av Gyrithe Lemche till melodien "Danmarks dejligst Vang og Vænge", och fört av unga flickor som över den vita dräkten bar, i Danmarks färger, ett högrött brett band, bragtes Dansk Kvindesamfunds guldstickade standar upp till estraden. Därefter sjöngs av unga, friska kvinnoröster dagens festkantat, också den till sin första del med ord av Gyrithe Lemche, med syn tillbaka på de första, pionjärernas liv och öde: Mathilde Fibiger, Kristine Frederiksen, Svend Högsbro, Frederik Bajer.

Det var Gyrithe Lemche, Dansk Kvindesamfunds landsorganisations ordförande, som höll aftonens stora tal. I en ståtlig överblick av de linjer, efter vilka Dansk Kvindesamfund under de tillryggalagda femtio åren fört fram sitt verk, tog hon samman dess uppgift nu, i dessa dagar, i orden: *F r a m å t* till hemmen, till de hem där hustrun står likställd och myndig som mannen vid mannens sida; där icke köket, men arbetsrummet är centralen för husmoderns verksamhet och varifrån tusen trådar spinnas ut till samhället; där dörrar och fönster inte spikats igen utan där de äro färdiga att flyga upp för att låta bud gå från hemmet till samhället och från samhället till hemmet;

till de hem, som kunna låta sig lyftas och bäras av tidens brusande ström och föra med sig i sin frälsande ark de gamla men evigt unga husgudar.

Efter detta, med stormande bifall mottagna tal, där diktarens vida syn lagts på kampens dagsgärning, var det de nordiska gästernas tur att framföra hälsningarna från sina resp. länders kvinnosaksorganisationer. Finlands två representanter först, för svenskfinskorna och finskorna, därpå Norges. För Sverige och Fredrika-Bremer-Förbundet talade först fröken Thorstenson, uppehållande sig vid det samband som från början funnits danska och svenska kvinnors strävanden emellan, hur Esseldes Tidskrift för Hemmet, spridd i Danmark genom Frederik och Mathilde Bajers bemedling, beredde jorden för idéer, kring vilka Dansk Kvindesamfund byggts upp. I Sverige blevo vi efter med att samla oss i en organisation, danskorna gingo i spetsen med sin, med samhörighetskänslan med de övriga nordiska kvinnorna levande genom åren för att till sist kristallisera ut sig i initiativet till bildandet av Nordiska Kvinnosaksföreningarnas Samorganisation.

Svenska Kvinnornas Nationalförbunds representant dröjde vid den hos danskorna klart vakna uppfattningen av kvinnosakssträvandenas internationalism, då de ända från första begynnelsen varit med i idén om ett kvinnornas världsförbund, om även den direkta anslutningen till det så gott som alla civiliserade länders

kvinnor nu omslutande Internationella kvinnorådet ej skedde genast; och uttalade ett tack för det målmedvetna, nationella arbete Dansk Kvindesamfund utfört, vilket i sig också blivit till beredd mark, mattat motstånd och snabbare vunnen seger för andra länders kvinnor i deras arbete för samma måls vinnande.

Till sist framförde fröken Bergström sin förenings hälsning och tack till Dansk Kvindesamfund.

Men talens rad var inte härmed slut. Nu kommo hälsningarna och tacken från lokalföreningarna och danska kvinnosammanslutningar med från Dansk Kvindesamfund avskilda verksamhetsfärer. Och så var det kantatens senare del med sin ståtliga sång till framtidens samhälle, skapat av kvinna och man.

Supéen kom med Julie Arenholts schwungfulla tal med tack till de gäster som med sin närvaro hedrade Dansk Kvindesamfund och med dess skämtsamt-allvarliga hänvändelse till statsministern. Hon kunde rakt inte lova honom att Dansk Kvindesamfund skulle lämna honom och regeringen mera i fred i framtiden för sina andraganden än som hittills varit fallet, men hon tackade honom varmt för den hjälp och det stöd han under långa år varit för D. K:s strävanden.

Så kom statsministerns svar utmynnande i ett trefaldigt leve för Dansk Kvindesamfund, hr Zahles och professor Bentzons erkännsamma ord om föreningens arbete — och den gamla

85-åriga fru Jutta Bojsen-Möllers tack till tidigare medarbetare och vänner.

Den ståtliga festen slutade med att man på filmens duk fick skåda de danska kvinnornas festtåg 1915, när den genomförda grundlagsändringen givit dem deras fulla medborgarrätt. Man satt då ännu kvar vid de festligt dukade borden, där de röda sidenbandens slingor och tulpanernas lysande eldflammeskålar över de vita dukarna i Danmarks glada färger gävo ökad glans och stämning åt aftonens högtidlighet. Av de över 200 telegram, som ankommit, kunde endast en del uppläsas, bland dessa de tre vid festen representerade svenska föreningarnas.

Det hade i verklig mening varit Dansk Kvindesamfunds stora högtidsdag. Vad det varit och betytt under de 50 årens långa räcka bars vittne om från när och fjärran i tacksamhetens och erkännandets ord. Tacken kom ur de egna lederna till förarna, som bära ledningens och ansvarets tunga; den kom från landets styrande män med uppskattning av det kloka, besinningsfulla sätt på vilket jordmånen genom Dansk Kvindesamfund beretts för de genomgripande reformer av kvinnornas ställning i samhället, som utvecklingen möjliggjort; den kom från grannländernas kvinnoorganisationer i känsla av vad dessa fått bärga in som medskördar från det uthålliga och trogna sättnings- och röjningsarbetet på dansk mark.

Men starkt står intrycket kvar att

denna dag med tillbakablickarna över ett halvt sekels goda arbete för Dansk Kvindesamfund självt endast betyder: nytt arbete, nya friska tag, vidare framåt. Det fanns intet som tydde på att man tyckte sig ha rätt att vila på gjord gärning. In i framtiden med dess nya uppgifter sträckte sig tankarna och viljorna; med friska krafter, som om handen först nu sattes till plogen i stället för att genom decennierna och åter decennierna ha måst länka hårt arbete, togs här sikte på nya mål. Här var, trots de femtio åren, ung spänstig kraft och handlingsvillig håg.

Och detta är vad man inte minst lyckönskar Dansk Kvindesamfund till på dess 50-årsdag. Därur skjuter framtidens växt.

ELLEN KLEMAN.

Svenska Kvinnornas Nationalförbunds insamling för de landsflyktiga ryska kvinnorna i Konstantinopel har resulterat i en hopbringad summa av 1,261 kr., 1,700 schweiziska francs, vilka i check översänts till "le Haut Commissariat pour les Réfugiés Russes", Nationernas förbund, Genève.

Rättelse. Ett beklagligt tryckfel i föregående häfte får här påpekas. Fröken Elisabeth Curtelius' bok om Norrbottens arbetsstugor, anmäld av fru Julia Svedelius, hade fått sin titel *Vårsådd i ödemarken* förvrängd till *Våltsådd i ödemarken*. Vänner och kännare av ämnet måste mycket förvånats över detta tryckfelsnissens extravaganta tilltag.

De kvinnliga amanuensernas löneplacering.

Vid första utbetalningen av löner i år möttes de kvinnliga amanuenserna i vissa departement av den obehagliga överraskningen att erhålla mindre lön än sina manliga kamrater, med vilka de förut alltid varit likställda. Grunderna för avlöningen för ifrågavarande befattningshavare innehållas i kungl. kungörelsen med avlöningsbestämmelser för ej ordinarie befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen den 31 dec. 1921 (n:r 778). Denna kungörelse upptar för manliga tjänstemän 12 lönegrader, för kvinnliga endast 4, av vilka ingendera är tillämplig på kvinnliga amanuenser. Då sålunda kungörelsen ingenting bestämmer för dessa befattningshavare, ha beslut rörande dessa måst fattas in casu. Man hade därvid först stannat vid att placera dem i den löneklass för ordinarie kvinnliga tjänstemän i statsdepartement och centrala ämbetsverk, som ger en avlöning närmast lägre än manliga amanuensers. Löneskillnaden mellan manliga och kvinnliga amanuenser hade sålunda icke blivit stor, men den principiella likheten hade brutits.

Saken har sedan ordnats så för de nu anställda kvinnliga amanuenserna, att Kungl. Maj:t på därom gjord framställning föreskrivit, att för dem

skall gälla föreskrifterna för manliga amanuenser i nämnda kungörelserna.

Ifrågavarande kungörelse innehåller även en passus, som vid första läsningen är ägnad att inge farhågor. Det heter där i § 3: "Extra ordinarie anställning må endast innehavas av befattningshavare, av vilken kräves tjänstgöring i ungefär samma omfattning, som är bestämd för jämförlig ordinarie befattningshavare; dock att såsom amanuens eller förste amanuens i extra ordinarie anställning må antagas manlig befattningshavare med en tjänstgöringstid för söckendag, motsvarande minst hälften av den för ordinarie tjänsteman bestämda." Man frågar sig, om meningen är, att kvinnor hädanefter icke skola kunna vinna anställning som amanuenser.

Emellertid har det meddelats oss, att denna paragraf icke är avsedd att lägga något som helst hinder i vägen för anställande av kvinnliga amanuenser. Det är likväl omöjligt att värja sig för en känsla av beklämning och otrygghet. Ett steg bakåt i fråga om kvinnors anställnings- och löneförhållanden går i en liten handvändning, under det att det definitiva ordnandet av kvinnors löneförhållanden skjutes undan i allt vidlyftigare utredningar.

Kristendom och socialt arbete.

“Tillkomme ditt rike, såsom i himmelen så ock på jorden.” Bönen har bedits i sekler av kristendomens bekännare, men huru många ha känt och förstått dess direktiv av kristligt arbete även till omgestaltning av samfundsförhållandena. Ofta ha väl de, som känt sig som uppbyggarna av Kristi rike, gått utanför — eller innanför om man så vill — den sociala uppbyggareverksamhet, som dock i sig har de kristna samfundsidealén. Å andra sidan må väl sägas, att tidens alltmera vakna sociala samvete ej lyssnat inåt till de djupaste sanningarna.

Men tecken tyda på att de två skilda grupperna allt mera mötas.

Sverige har de senaste veckorna gästats av Miss Mary Dingman, industri-sekreterare i K. F. U. K:s internationella styrelse. Hennes egenskap som sådan talar om att den stora världsomfattande organisationen K. F. U. K. omsluter även den praktiska kristendom, som i själva verket är socialt arbete. Den industriella sektionen av Y. W. C. A. (K. F. U. K.) har också mycket direkt i sina stadgar preciserat kvinnornas inom dess förening sociala förpliktelser. Den uppmanar Y. W. C. A. att söka varje tillfälle till att förstå och om möjligt samarbeta med andra organisationer som arbeta på att förbättra världens sociala förhållanden

och som en sammanslutning av kristna kvinnor göra sitt inflytande gällande till rättvisa principers tillämpande och själv även ta sitt ansvar för de existerande sociala missförhållandena.

Miss Dingman själv kan, när allt kommer omkring, kanske bättre än något annat göra klart för en att Y. W. C. A. kommit gott på väg med praktiskt kristligt-socialt arbete. För två år sedan såg jag henne för första gången i Paris på estraden vid Franska Kvinnornas Nationalförbunds årsmöte där. Vid sitt inträde i salen hade hon mötts med stormande handklappningar av fransyskorna, oh när hon höll sitt anförande från estraden, på flyttande franska men med den mest ohyggliga amerikanska accent, ville det knappt ta slut på ovationerna för henne. Vad hon talade om? Sitt över treåriga sociala arbete i Frankrike under kriget. Hur hon inrättat klubbar på olika håll i landet för de tusenden och åter tusenden unga flickor, som drogos in i krigsindustrierna, hur hon ordnat hoteller och hotellrestauranger ensamt för dem, satt i gång kurser m. m. för deras utbildning. Där hon stod och talade med sitt strålande friska leende om sitt kloka, religiöst propagandafria, som det ju måste vara i Frankrike, men socialt verkamma arbete, förstod man vad hon genom sin friskhet och helhet personligen var

och utträttade i den sak hon lagt sig före.

När jag hörde henne i Stockholm, var det i en samling av på olika områden socialt arbetande kvinnor. Initiativet till sammankomsten hade kommit från fru Karin Fjellbäck-Holmgren, Centralförbundets för socialt arbete byråförståndarinna, och de närvarande representerade så skilda grenar av social verksamhet som exempelvis bostadsinspektion, fosterbarnsinspektion, barnavårdsbyrån, fabrikskonsulenter, Birkagården, F. V. O., K. F. U. K., dispensärsköterskor, Svenska fattigvårdsförbundet.

Det var samma strålande friska sinne densamma varma vilja som förr i Paris, som slog en till mötes när Miss Dingman talade om kristendomens förpliktelse till praktiskt socialt reformarbete och de sociala arbetarnas förpliktelse att realisera kristendomens ideal. Man kände hur hon själv förmodade låta det ena tränga igenom det andra och att hon fyllde en verklig mission — att hjälpa till att bygga förbindelseleden fast och bestående mellan övertygelse och praktisk gärning.

Det var Emilia Fogelklou, som i ett avslutningsföredrag för kvällen på det henne egna djupa sättet sammanförde sin syn på det inåtgripande problemet i de börens ord, vilka satts som inledning till detta korta lilla omnämnade av Miss Dingman och de mål hon arbetar för.

E. K—N.

Professorsförordnande. Docent Hilma Borelius har under professor Bööks tjänstledighet 1 februari—15 maj förordnats att uppehålla professuren i litteraturhistoria vid Lunds universitet.

Kringblick.

Rösträttens krokvägar. På vilka underbara vägar skola inte kvinnorna nå fram till politisk rösträtt, och vilka överraskande kombinationer möta dem inte därvid. Bland det mest fantastiska som inträffat i detta hänseende torde dock den magyariske greven Klebelsbergs förslag vara, som i dessa dagar lagts fram för nationalförsamlingen i Budapest. Revolutionens likhetsstreck mellan män och kvinnor har väl även i Ungern dragits efter den stora omvälvningen, men därom vill greve Klebelsberg intet veta. Sant är visserligen att han även petar en smula på männens allmänna rösträtt och vill att de ska ha varit magyariska undersåtar under minst tio år och ha tillbringat fyra år av sitt liv i en elementarskola och dessutom vara 24 år gamla för att få begagna sig av de politiska rättigheterna. Men kvinnorna! Ja, de ska ha två legitima barn av minst 6 års ålder för att få rösta! De stackars ogifta kvinnorna ha dock äran tagas med om de ha egen affär, som de sköta, eller ett visst kapital pengar, eller om de lyckligen gått igenom ett lyceum. Förr än vid trettio år skulle emellertid varken de gifta kvinnorna med de två sexåriga barnen eller de ogifta med affärsrörelse, penningkapital eller lyceumbildning ha privilegiet att få utöva sin politiska rösträtt.

Vad utsikter herr grevens förslag har är oss obekant. Men priset i originalitet lär det väl taga, även om man har i minne Belgiens urval av änkorna efter de i kriget stupade såsom ensamt politiskt röstberättigade av landets kvinnor.

Kvinnodräkten atmosfärskapande.

Vi veta att Nationernas förbund brett och generöst i sina bestämmel-

ser förklarar att alla platser och anställningar i samband med förbundet skola vara lika öppna för män och kvinnor. — Vi känna oss dock en smula oroliga för kvinnornas ställning inom sekretariatet, skriver emellertid *The International Woman Suffrage News* i sitt februarinumner. Och den skyndar sig att förklara, varför den är orolig, men förklaringen utmynnar i ett skratt, både på engelska och franska! Den finner själva ordvalet på de tvänne språken för dyrbart för att inte återges direkt.

Det är § p i Fjärde kommitténs för sekretariatets organisation utlåtande, som framkallar den oro och denna munterhet.

Den fastslår först att kommittén accepterar Nationernas förbunds princip om mäns och kvinnors likställighet i fråga om tillträde till platser och ämbeten, men fäster uppmärksamheten vid att svårigheter skulle komma att uppstå ifall en man och hans hustru anställdes inom samma avdelning inom sekretariatet.

Kommittén välkomnar därpå den redan gjorda utnämningen av "två damer av erkänd erfarenhet, vilka kunna rådfrågas av sekretariatet angående kvinnofrågor i allmänhet."

Därpå heter det: "Några obestämda förslag ha framkommit med ändamål att bestämma att de anställda kvinnorna skulle bära en uniform eller åtminstone en dräkt i mörka färger. En bestämmelse av så ledsam stränghet synes verkligen ej påkallad och ej lämplig ty det strålande behaget av en diskret elegans såsom den framträder i kvinnodräkten skapar en atmosfär, vilken är enbart förtjusande och långt ifrån att skada det gemensamma arbetet."

"— — — the radiant charm of a discreet elegance as displayed in feminine attire creates an atmosphere which is wholly delightful — —"

"— — le charme souriant d'une discrète élégance dans l'habillement féminin crée une ambiance heureuse qui n'est pas de nature, loin de là, à nuire à la qualité du travail commun."

I. W. S. N. förklarar sig inte kunna låta denna pärla till paragraf gömmas i obemärkthet. Den tvekar mellan vilka uttryck den ska ge priset, "charme souriant" eller "radiant charm", men finner "ambiance heureuse" av en överlägsenhet, som inte kan diskuteras, och känner sig säker om att dessa ord äro typiska för den atmosfär, i vilken paragrafen kom till: enbart leenden och ingen avböjande röst som låter sig höras.

Men så blir vår internationella tidning allvarsam igen. Den menar att det inte kan tänkas att en allvarlig kommitté bestående av kvinnor skulle kunna avfatta en paragraf som ens avlägset till form och innehåll skulle likna denna. Däremot, säger den, kan det gott tänkas att kvinnor skulle kunna komma att fatta en resolution med avseende på kvinnornas ställning inom Nationernas förbund, som sannerligen inte skulle försätta den kommitté, som skulle behandla den, i en "ambiance heureuse"!

Den begär helt enkelt att även kvinnor och deras arbete tas på allvar.

Om familjebeskattningen och om förslaget till ny barnavårdslag.

Fredrika-Bremer-Förbundet uttalar sig.

Med anledning av sakkunniges promemoria angående taxeringen av omyndiga barns inkomst och äkta makars beskattning har Fredrika-Bremer-Förbundets styrelse i skrivelse till Kungl. Maj:t framhållit önskvärheten av att den blivande kungl. propositionen i ämnet måtte utarbetas på grundval av de sakkunniges förslag alt. I, men dock betonat att en del ändringar av förslaget vore önskvärda. Utan att uppgiva den av grundprinciperna i vår skattelagstiftning, som ställer familjen i ekonomiskt avseende som en enhet, vilken, ehuru ej motsvarande en hos kvin-

nor av skilda läger framträdande önskan att äkta makar borde göras till självständiga skatteobjekt, dock för närvarande ej torde kunna frånträdas, anser F.-B.-F. att vissa på denna princip beroende missförhållanden borde kunna undanröjas genom att lämpliga avdrag fastställdes för hustru och å hennes eventuella arbetsinkomst. Bemötande de sakkunniges mening att det vore tvivelaktigt huruvida några ändringar i hithörande bestämmelser för närvarande kunde ske, framhåller F.-B.-F. att en ändring verkligen är av behovet påkallad och att inga bärande skäl framförts mot vidtagandet av en sådan samt yrkar på att avdrag för hustrun måtte bestämmas att utgå med minst dubbla beloppet mot nu gällande.

I fråga om förslaget till ny barnavårds-lag uttalar F.-B.-F., med uttryck av livlig tillfredsställelse över att centraliserings-tanken här kommit till uttryck, sin mening om att en länge och starkt känd brist i vår lagstiftning nu på tillfredsställande sätt avhjälptes genom den föreslagna höjningen av åldersgränsen för skyddsuffostran från 15 till 16 år, i vissa fall ända upp till 18, och framhåller såsom synnerligen angeläget att förslaget måtte i denna del oförändrat antagas.

Däremot biträder icke F.-B.-F. den uppfattning som ligger till grund för förslaget att från fattigvården till barnavårdsnämnden överflytta den understödsverksamhet som avser ensamstående mödrar. Med inrymmande av det riktiga i kommitténs argumentering att det ligger stor vikt på att modern själv vårdar sitt barn och att modern till detta måls vinnande måste tillerkännas en viss privilegierad ställning, pekar förbundet på att den framlagda bestämmelsen på ett icke lämpligt sätt gynnar kategorien ensamstående mödrar som understödstagare framför änkor och övergivna hustrur, ävensom framför änklingar och gifta föräldrar med barn vilka äro i den ställning att de äro i behov av hjälp av fattigvården. De ensamstående mödrarna skulle

enligt det gjorda förslaget få betydliga lättnader framför de andra, och samhället skulle frångå alla rätt och möjlighet att utkräva ens någon del av utgifterna för deras understöd. Förbundet yrkar på att Kungl. Maj:t ville ur förslaget utesluta denna bestämmelse om de ensamstående mödrarna, men bibehålla det föreslagna understödet, ehuru förlagt till fattigvården, samt låta detta utsträckas till att omfatta även änkor och övergivna eller fränskilda hustrur.

I fråga om de föreslagna ungdomsråden finner förbundet betänkligt att utbygga administrationen med ytterligare ett ämbetsverk, vilket dessutom näppeligen skulle kunna arbeta på det personliga och smidiga sätt som barnavården kräver för att bli effektiv, och anhåller om att förslaget ej måtte i lagen upptagas.

Till sist upptar förbundet kommittéledamöterna professor Jundells och fröken Wedbergs reservation till kommitténs förslag om att inspektionen över barnavården skulle som hittills utövas av Konungens Befallningshavande genom fattigvårdskon-sulenterna och instämmer med reservanterna i yrkandet att för konsulentverksamheten måtte anställas särskilda barnavårdskon-sulenter.

Från F.-B.-F.-kretsarna.

Mjölbykretsen hade den 25 januari konstituerande möte, varvid stadgar antogos. Till ledamöter i styrelsen valdes fil. mag. Inez Flinta, fröken Ebba Cnattingius, fru Rachel German samt fröknarna Ingeborg Barr och Lisa Olsson. Revisorer blevo fruarna Helga Norrby och Aina Gustafsson.

Kretsen Stockholm med omnejd hade den 25 januari möte med samkväm i gamla Grilliska huset vid Stortorget. Advokat Mathilda Staël von Holstein redogjorde därvid för de lagförslag angående släktnamn och angående förvärvande och mistande av medborgarrätt, som komma att

föreläggas årets riksdag. De synpunkter som framhöllos voro de som förekommit i de av Fredrika-Bremer-Förbundets styrelse i dessa frågor avlätna skrivelserna till Kungl. Maj:t, vilken också advokat Staël von Holstein varit med om att utarbета och handlägga.

Samkvämet med tespervering ägde rum i de trevliga sällskapsrummen två trappor upp i detta intressanta gamla Stockholms hus, och fru Blenda Lemons vackra sång avslutade kvällen, ett livligt senterat programnummer, som ytterligare höjde den angenäma stämningen.

Den 27 februari hade kretsen sitt årsmöte å Läkarsällskapets lokal. Till ordförande omvaldes fröken Ellen Kleman. Styrelsen omvaldes likaledes i sin helhet och utgöres av: fröken Elsa Ekström, fru Alma Faustman, fröknarna Eva Fröberg, Ingrid Hammarberg, fru Ester Hedlund, fröken Ida von Plomgren, dr Hanna Rydh och fru Ruth Schürer von Waldheim. Suppleanterna, som likaledes omvaldes, äro fröknarna Hanna Bratt, Elisabeth Fehrmann, fru Karin Nilsson, fröknarna Hanna Olsen, Inger Sundelius, fru Eva Wigforss. Till revisorer utsågos fröken Elin Rosén och fru Elisif Théel och till revisors-suppleanter fröknarna Else Robach och Elsa Sandberg.

Efter förhandlingarnas slut redogjorde fru Ellen Tiselius för Förslaget till ny barnavård. Talarinnans redogörelse, som följdes med stort intresse, påvisade den förbättring av nu gällande lagar som förslaget skulle komma att medföra, framför allt i fråga om tillsynen av fosterbarn och sedligt försummade barn. Som en viktig förändring framhölls även den i förslaget förordade centraliseringen av de ärenden som tillhöra den allmänna barnavården.

Vid ett omedelbart efter årsmötet hållet styrelsesammanträde utsågs till vice ordförande dr Rydh, till sekreterare fru Schürer von Waldheim, till biträdande sekreterare fröken Olsen och till kassaförvaltare fröken Ekström.

Den 15 mars hade kretsen möte i Whitlockska skolans hörsal i anledning av de Petrénska och Lithanderska motionerna vid

årets riksdag. De rashygieniska och rättsliga problem som dessa motioner beröra, upp togos därvid till behandling av doktor Alma Sundquist och advokat Eva Andén, varpå en kortare diskussion följde.

Kretsen Lund med omnejd hade sitt årsmöte den 6 februari. Avgående styrelseledamöterna fröken Elna Persson, fruarna Carola Eklundh, Malin Holmström-Ingers, Maria Backman och Märta Björnbom-Romson omvaldes. Från kretsens ordförande docent Hilma Borelius hade avsägelse ingått; den efter henne lediga platsen i styrelsen besattes med fröken Maria Åkesson. Mötets ordförande, fröken Hanna Möller, gjorde sig till tolk för den tacksamhet kretsen kände för docent Borelius' mångåriga, målmedvetna arbete i kretsens intresse, och ett tack- och hälsningstelegram avsändes till docent Borelius, som ej var närvarande.

Till kretsens representanter vid förbundets blivande årsmöte i Hälsingborg utsågos fruarna Anna Herrlin och Carola Eklundh med fröken Elna Persson och fru Märta Björnbom-Romson som suppleanter.

Vid företaget val av styrelsefunktionärer utsågs till ordförande fru Anna Herrlin, till vice ordförande och mötesvärdinna fröken Hanna Möller, till sekreterare fru Carola Eklundh och till kassaförvaltare fröken Elna Persson.

Meddelande lämnades om att styrelsen på terminens planerade arbetsprogram upptagit bl. a. fyra kurser av fru Björnbom-Romson i äktenskapslagstiftning, de nya barnlagarna, äkta makars rätt och namnlagsförslaget, två föredrag av rektor Ingers, Vilan, om riksdagens sammansättning och funktioner samt eventuellt något föredrag av professorskan Strömgren om fredsrörelsen i våra dagar.

Härefter höll fru Karin Mortensen ett med en mängd citat ur svenska författares arbeten illustrerat föredrag över ämnet: »Om humor», vilket mottogs med stort bifall.

Efter föredragets slut vidtog ett angenämt samkväm, varvid sång utfördes av fröken Märtha Lundell, ackompanjerad av fröken Inez Möller.

Hälsingborgskretsen hade måndagen den 6 februari årsmöte på Hotell Continental under stor tillslutning från medlemmarnas sida. Sedan sekreteraren föredragit årsredogörelsen och revisionsberättelsen, beviljades av revisorerna tillstyrkt ansvarsfrihet. Styrelse, revisorer och deras suppleanter återvaldes.

Efter förhandlingarnas slut höll d:r Anna Helmer ett synnerligen intressant föredrag om Intryck från en studieresa till Newyork. Därefter följde samkväm med sång och musik av fru Schillander och fröken Åhlund.

Göteborgskretsen hade måndagen den 13 februari årsmöte på Caroline Wijk's sjuksköterskehem. Den gamla styrelsen omvaldes och består således av: fru Mary von Sydow, ordförande, fröken Thyra Kullgren vice ordf., fröken Kerstin Fjetterström sekreterare och kassaförvaltare. Övriga ledamöter äro fru Lilly Kjellberg och fröken Anna Lönnerblad. Suppleanter fru Astri Levisson och fru Klara Wijkander.

Kristianstadskretsen hade måndagen den 13 februari årsmöte å Elementarläroverkets för flickor aula. Styrelse- och revisionsberättelserna föredrogs och godkändes, varefter styrelsen beviljades full och tacksam ansvarsfrihet. Hela den gamla styrelsen återvaldes, med undantag av fru Cecilia Backman, som avflyttat från orten. I hennes ställe invaldes fru Elin Mechelsen. Styrelsen konstituerade sig på följande sätt: fru Elin Sjövald ordförande, fru Greta Sæve-Andersson vice ordförande, fru Elsa Nordlund sekreterare och fru Eva Jonsson kassaförvaltare.

Efter årsmötet hade förbundet offentligt möte med föredrag av fröken Anna Lundkvist, Kristianstad, över ämnet: Förslaget till lag för den offentliga barnavården. Här-efter vidtog samkväm med kaffeservering samt sång och musik av fru Sporrström-Edström och fru Louise Carlsson.

Falköpingskretsen sammanträdde den 15 februari till årsmöte å Vita Bandets lokal. Den förutvarande interimstyrelsen omvaldes, varför styrelsen nu består av fru

A. Hallenius, ordförande, fröken R. Gustafsson, sekreterare, fru Thyra Karlson, kassaförvaltare, fröken Lotten Ahlström, fru Anna Hultén. Till styrelsemedlemmar utsågos dessutom fruarna Emy Jungmarker, H. Qvänsel, E. Storckenfeldt-Hyldahl, Gurli Stanzén och fröken G. Vrang, bitr. sekr.

Vid det därpå följande samkvämet medverkade fröken Margit af Ekenstam med sång. Ett flertal nya medlemmar inträdde vid det talrikt besökta mötet i kretsen.

Kretsen Svalöv med omnejd höll den 15 februari sitt årsmöte å Fridhems lantmannaskola under ordförandeskap av fru M. Sylvén.

Sedan styrelsens berättelse för år 1921 föredragits, valdes representant vid förbundets sommarmöte i Hälsingborg. Med acklamation utsågs härtill kretsens ordförande, med v. ordf. fru A. Jönsson, Svalövsgården, som suppleant. Meddelande lämnades att en serie föredrag av agronom G. Eliasson över fattigvårdslagstiftning planerats för det kommande arbetsåret.

Sedan mötesförhandlingarna avslutats höll fil. kand. fröken R. Rehnberg, Svalöv, ett med livligt intresse åhört föredrag om Fredrika Bremer. Ett trevligt samkväm med te-supé i skolans hemtrevliga bibliotek och läsrum utgjorde avslutningen på mötet.

Båstadskretsen höll torsdagen den 16 februari sitt årsmöte, varvid årsberättelsen föredrogs och det konstituerande sammanträdets val av styrelse stadfästes. Till representanter vid F.-B.-F:s allmänna årsmöte i Hälsingborg utsågos fruarna R. Nilsson och S. Forsberg med fru S. Hammarlund och fröken E. Lundberg till suppleanter. Sammanträdet avslutades med musik och sång.

Norrköpingskretsen höll den 22 februari sitt första årsmöte å Norra Flickläroverkets högtidssal. Till aftonens föredrag, som hölls av stadsfullmäktigen i Stockholm fru Gertrud Törnell, hade inbjudits socialt intresserade män och kvinnor. Fru Törnells sakrika och intressanta föredrag rörde sig om Förslaget till nya barnavårdslagar.

Bristerna i den nuvarande barnavårdslagen påvisades och de nya förslagen om inrättande av ungdomsråd och ungdomsdomstolar samt skyddshem klarlades.

Sedan ordföranden, borgmästarinnan Fanny Björkman avtackat föredragshållarinnan och föreningsangelägenheterna ordnats samlades medlemmarna till tesupé och samkväm å Hushållsskolan Margareta.

Linköpingskretsen höll sitt årsmöte torsdagen den 23 februari å hushållningssällskapets lokal under ordförandeskap av grevinnan Louise Stenbock.

Års- och revisionsberättelserna upplästes och godkändes, och styrelsen beviljades decharge för det gångna årets räkenskaper och förvaltning. Av styrelseberättelsen framgick att föreningen till Rimforsa hushållsseminarium till premier skänkt 100 kr. och till Linköpings praktiska fortsättningsskolor 25 kr. för samma ändamål. Medlemsantalet hade under året ökat från 59 till 105. Revisionsberättelsen utvisade en behållning för 1921 på kr. 159: 86.

Den gamla styrelsen omvaldes, varjämte fröken Ingrid Vallqvist och tandläkare Tora Arne nyvaldes som styrelseledamöter.

Efter årsmötet hölls föredrag av fru Gertrud Törnell från Stockholm över ämnet Förslaget till nya barnavårdslagar, till vilket föredrag allmänheten hade fritt tillträde.

Kretsen Malmö med omnejd hade torsdagen den 23 februari årsmöte å Frimurarelogens festsal under ordförandeskap av fru Elisabeth Quensel.

Års- och revisionsberättelserna föredrogs Ansvarsfrihet beviljades styrelsen för 1921 års förvaltning. Det gångna årets stipendium å 1,000 kr. ur Sederholmska donationen hade tilldelats fröken Greta Sederholm för genomgående av F.-B.-F:s fruktodlings- och trädgårdsskola för kvinnor i Apelryd. Kretsens räkenskaper visade vid årets slut en behållning av kr. 2,165:96. Medlemsantalet har under 1921 utgjorts av 292 personer, därav 21 ständiga medlemmar. De styrelsemedlemmar, som voro i tur att avgå: fröken Anna

Eurenius, fru Ada Hultgren, rektor P. Isberg, e. o. hovrättsnotarien Elisabeth Nilsson, fru Elisabeth Quensel och fröken Naëmi Uddenberg, återvaldes. Likaså återvaldes revisorerna: fröknarna H. Arwidius och M. Munck af Rosenschöld samt revisorssuppleanterna lektor A. Rosén och fröken E. Svensson. Till representanter för kretsen vid förbundets årsmöte i juni i Hälsingborg valdes fru E. Quensel och e. o. hovrättsnotarie Elisabeth Nilsson med fru A. Hultgren och fröken Marie-Louise Lundström som suppleanter.

Efter förhandlingarnas slut höll d:r Eva Smedberg sitt andra föredrag om sjukvård i hemmet. Fröken Axianne Thorstensson, Stockholm, gav därefter några drag av arbetet inom Internationella rösträttsalliansen.

Vid samma afton hållet styrelsesammanträde återvaldes till kretsens ordförande fru E. Quensel, till vice ordförande fröken M. L. Lundström, till sekreterare fröken A. Eurenius, till kassaförvaltare och mötesvärdinna fru O. Selmer och till biträdande mötesvärdinna fru A. Hultgren.

Gävlekretsen hade lördagen den 25 februari sitt årsmöte i drätselkammarens sessionsrum under borgmästarinnan Anna Berggrens ordförandeskap.

Av den föredragna revisions- och styrelseberättelsen framgick bland annat, att kretsen räknar 64 medlemmar. Kretsen har under året haft tvänne allmänna möten, det ena på läroverkets aula, då fröken Signe Laurell höll föredrag om Fredrika-Bremer-Förbundet och dess uppgift som neutral kvinnoförening. Styrelsen har under året haft 5 sammanträden. Tillsammans med andra kvinno sammanslutningar i staden anordnade kretsen i våras i upplysningssyfte en serie föredrag i sociala ämnen av kända och populära föreläsare.

Kretsens närmaste uppgift — att genom föranstaltande av en insamling från hela länet söka åstadkomma en länsstipendiefond att förvaltas av Fredrika-Bremer-Förbundet till hjälp åt unga studerande kvinnor — har även under det gångna årets nödgats anstå på grund av de tryckta tiderna.

Styrelsen beviljades full och tacksam ansvarsfrihet. De avgående styrelsemedlemmarna fruarna Anna Berggren, ordförande, Anna Björk, sekreterare, Rut Benzow, vice sekreterare, och fröken Anna Sundbom, återvaldes, och nyvaldes fru Signe Leksell efter fru Ninni Kronberg, som undangett sig återval. De övriga styrelsemedlemmarna äro fröknarna Anna Åkerberg, vice ordförande, Elsa Vengelin, kassaförvaltare, fruarna Anna Klingberg och Signe Andersson samt fröken Vivi Veng, Ockelbo.

De förutvarande revisorerna fröknarna Elisabeth Johansson och Margot Lundin med suppleanterna fruarna Lotten Westergren och Ingeborg Dyfverman återvaldes.

En kommitté bestående av fröken Anna Åkerberg och fru Anna Björk utsågs att till styrelsen inkomma med förslag till upplysningsarbete.

Boråskretsen höll den 3 mars sitt årsmöte. Till medlemmar av styrelsen utsågos: fru Leonore Odencrantz, ordf., fru Ingrid Carlbaum, sekr., fru Sara Lapidus, kassaförvaltare, fru Hanna Kindstrand, fröknarna Hanna Sjöberg, Valborg Carlström och Elisabeth Linder.

Insända böcker

P. A. Norstedt & Söner: **Föräldrar och barn enligt gällande rätt** av *Östen Undén*. — **Glimtar från Bengalen**. Urval av brey från *Rabindranath Tagore* 1885—1895. Översättning av Hugo Hultenberg. — **Översikt av svenska litteraturen** av *Richard Steffen*. Femte delen. Tiden 1900—1920. Med register över författarna. — **Skeppsrottet** av *Rabindranath Tagore*. Övers. av *August Carr*. — **Socialdemokratien i Sverige** av *Gerhard Magnusson*. Andra delen. I kamptider. — **Bland krigsfångar i Ryssland och Sibirien 1914—1920** av *Elsa Brändström*.

Albert Bonnier **Anno Domine**. Roman av *Annie Åkerhielm*. — **Syndare** av *Ulla Bjerne*. — **Dagens gärning**. Essayer och kritiker 1916—1921 av *Anders Österling*. — **En drömmares visor** av *Ernst C:son Bred-*

berg. — **Ställverket** av *Sigfrid Siwertz*. — **Vem vet** av *Henning Berger*. — **Farmor och Vår Herre** av *Hjalmar Bergman*. — **En man utan humor**. I. Dagdrömmar. Av *Gustav Helström*. — **Troll och människor**. Andra samlingen. Av *Selma Lagerlöf*. — **Öbacka-bor** av *Ludvig Nordström*. — **Tiden och en människa**. Roman av *Harry Blomberg*. — **Hafis** tolkad efter Hans Bethge av *Erik Blomberg*. — **Kvällar**. Dikter av *Elsa Dahlén*. — **Trollkäppen** och andra sagor av *Anna Wahlenberg*. Teckningarna av *Aina Masolle*. — **Vildbasare** av *Barbra Ring*. Övers. av *Jenny Jusélius*. — **Den rätte** av *Barbra Ring*. Övers. av *Irma Schildt*. — **Glada historier i bilder för barn** berättade i teckningar av *Louis Moe*. — **Brumle-Bumle** och andra glada historier i bilder för barn av *Louis Moe*. — **Människor i fred**. En tendensroman från Sverige efter kriget av *Johan Åkerman*. — **Vardagsvägar**. Morgenstunder med skolgång av *Jeanna Oterdahl*. — **Augustinus' bekännelser om sin omvändelse**. Översättning och inledning av *Sven Lidman*. — **Teseus, konungen**. Ett drama av *Tor Hedberg*. — **I alla tonarter**. Noveller av *Elsa Lindberg-Dovletta*. — **Rosor och järnek** av *Gustaf Ullman*. — **Dante Alighieris Gudomliga komedi**. I. Inferno. Övers. av *Arnold Norlind*. — **Det glada förbundet, Lisbeth och Lone**. Övers. av *Birgit Möller*. — **Peter och Wendy** av *J. M. Barrie*. Övers. av *Irma C:t Cyr*. — **Landshövdingens dotter**. Roman av *Marika Stjernstedt*. Femte upplagan.

Hugo Geber: **Sköna själar**. Studier över män och kvinnor från Werther-tiden av *Valerian Tornius*. Övers. av *Ernst Lundquist*. Med illustrationer. — **De små Knösarna**. Ett romantiskt, Uppsalahem av *Vivi Horn* f. Ankarerona. — **När stunderna växla och skrida**. Av *Nathan Söderblom*. Första—fjärde samlingen.

Wahlström & Widstrand: **Min motorcykels konstruktion och skötsel** av *E. Hubendick*. — **Hovskvaller från Fontainebleau**. Urval ur "Kronikor från oxögat" — l'Oeul de Boeuf — av *Albert Meyrac*. Översättning av *Karin Jensen*. — **I Tempel och Théhus** av *Elisabet Funch*. — **Allmän musikhistoria** av *Tobias Norlind*. Häft. 10—11. — **Sophie Hagman och hennes samtida**. Anteckningar från det gustavianska Stockholm av *Carl Forsstrand*. Tredje upplagan.

H. Aschehoug & Co, Kristiania: **Kristin Lavransdatter, Husfrue** av *Sigrid Undset*.

HERTHA

Tidskrift för den svenska kvinnorörelsen, utgiven av **Fredrika-Bremer-Förbundet**.
Redaktör: *Ellen Kleman*.

Förbundsmedlemmar erhålla tidskriften till ett pris av kr. 5:50, varvid prenumeration sker direkt genom **Fredrika-Bremer-Förbundets byrå, 48 Klarabergsgatan, Stockholm**. *Icke-förbundsmedlemmar* prenumerera å närmaste postanstalt eller i bokhandel. Pris för postupplaga: $\frac{1}{4}$ år kr. 6:50; $\frac{1}{2}$ år kr. 3:50; $\frac{1}{4}$ år kr. 1:90. Lösnummer 65 öre. Redaktion och expedition: 48 Klarabergsgatan II, Stockholm. Redaktions-tid: tisdagar och fredagar kl. 7—3. Allm. T. 48 50, Riks 27 62. Expeditionen: kl. 11—4 varje söckendag. Allm. T. 48 16, Riks 27 62.

HEMTREVNAD

Praktisk tidning för hemmet utgiven av **Fredrika-Bremer-Förbundet**.
Redaktör: *Fanny Ekenstierna*.

Utkommer under 1921 med 24 åttasidiga n:r. Prenumerationspris: helt år kr. 3:50, halvår kr. 2:—, kvartal kr. 1:—. Prenumeration sker å posten.

Innehåller berättelser, poem, levnadsteckningar, religiösa, etiska och sociala uppsatser, artiklar i diverse ämnen samt en rikhaltig praktisk avdelning.

Inbundna årgångar för 1918 kr. 2:50 och för 1921 kr. 3:50 per ex.

STÄNDIG UTSTÄLLNING AV

BRODERIER & KONSTVÄVNADER

MATERIAL OCH PÅBÖRJADE ARBETEN

RÅD VID INREDNING AV VÅNINGAR
ATELIER FÖR GOBELINLAGNING

A|B NORDISKA KOMPANIET
TEXTILAVDELNINGEN THYRA GRAFSTRÖM
STOCKHOLM

Dr. ELIN BECKMAN Hetluftinstitut

Hetluft, Diathermi, Konstgjord höglandssol, Massage.

Rheumatism, gikt, nervsmärtor, ledutgjutningar och -stelheter, frostsador och börjande ålderdomsbrand, allm. kraftnedsättning etc.

Riks 105 52.

Barnhusgatan 12. Vardagar halv 3—4.

Allm. Br. 45 52.

Under sommaren i Södertälje: Vard. 3—4. Tel. 12 50.

ANNONSER FÖR HERTHA

upptagas av

Fröken Ingeborg Bergström

31 ÖSTERMALMSGATAN 31

Rikstel. 757 83

Rikstel. 757 83

INNEHÅLL

Kvinnorna och fattigvårdsarbetet. Av *Emma Aulin.*

Dansk Kvindesamfunds 50-årsjubileum. Av *Ellen Kleman.*

De kvinnliga amanuensernas löneplacering.

Kristendom och socialt arbete.

Kringblick.

Skrivelser från F.-B.-F.-Kretsarna till Kungl. Maj:t om familjebeskatningen och förslaget till ny barnavårdslag.

Från F.-B.-F.-kretsarna.

Andrea Eneroths Högre Handarbetsseminarium

Kommendörsgatan 32, 1 tr. **STOCKHOLM** Allm. Tel. Österm. 16 18

Av Kungl. Maj:t godkänd högre lärarinnekurs på 1 eller 2 år.

Ettårig eller tvåårig lärarinneutbildning. Seminariet åtnjuter **statsanslag** och kan därför mottaga några frielever. **Ansökan** göres helst före den 1 juni till nytt arbetsår, som börjar 1 sept. Mottagningstid varje dag 12—1. Fullständigt prospekt sändes på begäran.

Collan-Oljan

Världens förnämsta läderpreservativ, gör skodonen *absolut vattentäta och minst dubbelt varaktiga.*

A.-B. Collan-Olje-Fabriken
T. OLSEN - STOCKHOLM

A. OLSSON BLOMSTERHANDEL KLARABERGSGATAN 23

Allm. Tel. 564

Riks Tel. 8987

FÖRSTKLASSIGA VAROR!
SMAKFULLT ARBETE!
BILLIGA PRISER!

REKOMMENDERAS